

Специјални резерват природе

"Увац"

Број: 30/19

Датум: 22.04.2019.

МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ

Кнеза Милоша бр.20
11000 Београд

**ИЗВЕШТАЈ О СТЕПЕНУ УСКЛАЂЕНОСТИ ПЛАНИРАНИХ И РЕАЛИЗОВАНИХ
АКТИВНОСТИ ИЗ ПРОГРАМА ПОСЛОВАЊА ЗА 2019. ГОДИНУ**

За период од 01.01.2019. до 31.03.2019. године

I ОСНОВНИ СТАТУСНИ ПОДАЦИ

Пословно име: Резерват Увац д.о.о.

Седиште: Трг војводе Петра Бојовића бр.3, 31320 Нова Варош

Претежна делатност: 9104- Делатност ботаничких и зоолошких вртова и заштита природних вредности

Матични број:20236493

ПИБ:104781633

Надлежно министарство: Министарство заштите животне средине

II ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОСЛОВАЊА

Друштво са ограниченом одговорношћу Резерват Увац из Нове Вароши (У даљем тексту Друштво) је основано одлуком Владе Републике Србије („Службени гласник РС“, број 110/06) у децембру 2006. године и управљач је над Специјалним резерватом природе Увац, као и корисник рибарског подручја СРП Увац.

Друштво је Програм пословања за 2019. годину урадио у складу са Законом о јавним предузећима („Службени гласник РС“, број 15/2016). Програм је сачињен у складу са Уредбом о утврђивању елемената годишњег програма пословања за 2019. годину, односно трогодишњег програма пословања за период 2019-2021. године јавних предузећа и других облика организовања који обављају делатност од општег интереса, коју је Влада усвојила 8. новембра 2018. године 05 Број:110-10701/2018.

У оквиру „Делатности ботаничких и зоолошких вртова и заштите природних вредности (шифра делатности 9104)“, делатност Друштва од општег интереса је управљање специјалним резерватом природе. Друштво обавља послове: спречавање активности које могу нарушити основна обележја и друга својства СРП „Увац“, врши заштиту станишта, побољшава стање других значајних врста птица, ловне дивљачи и осталог животињског света. Наведене активности се спроводе да би се сачувала: разноврсност флоре, шумских и осталих биљних заједница, рељефна и водна обележја и спелеолошке и друге вредности геонаслеђа, као и да би се очували и побољшали природни чиниоци животне средине, првенствено квалитет вода и земљишта.

Осим претежне делатности, Друштво обавља и следеће делатности: 5030- Превоз путника унутрашњим пловним путевима, 5040- Превоз терета унутрашњим пловним путевима, 5222- Услуге делатности у воденом саобраћају.

Програмом се утврђују конкретне активности и задаци пословања Друштва за 2019. годину, ради спровођења и унапређења основне делатности Друштва и стварања одговарајућих услова за организационо и кадровско оспособљавање у функцији спровођења заштите и развоја природних и створених вредности Специјалног резервата природе Увац. Овим Програмом су утврђени и задаци из оквира других делатности које обавља Друштво ради унапређивања стања природних и створених вредности резервата.

Сви циљеви и задаци усклађени су са предвиђеним обимом финансијских средстава, као и материјалном претпоставком реализације постављених циљева и задатака..

Годишњи Програм пословања за 2019. годину, је усвојен и на исти је Влада дала сагласност, 05 Број: 023-2218/2019-1, од 06.03.2019. године.

Годишњи Програм управљања за 2019. годину је усвојен и на исти је Министарство заштите животне средине дало сагласност, број: 353-02-2619/2018-04, од 21.01.2019. године.

Програмом пословања за 2019. годину планирано је запошљавање укупно шест нових лица. Запошљавање три лица (једно лице за обављање послова управника резервата,

два лица послова рибочувара) било је планирано и ранијих година. Због отказа Уговора о раду тројици запослених (два чувара природе и један рибочувар) планирали смо запошљавање још три нова лица која би обављала послове чувара природе и рибочувара.

Закључком Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава 51 Број:112-12244/2018 од 25. децембра 2018. године, Друштво је добило сагласност за пријем у радни однос на неодређено време укупно три лица (два чувара природе и један рибочувар).

Током марта месеца 2019. године, Резерват Увац д.о.о. је примио у радни однос два чувара заштићеног подручја и једног рибочувара. Лица су ангажована Уговором о раду на неодређено време од 15. марта 2019. године, а у складу са Законом о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору ("Сл. гласник РС", бр. 68/15 и 81/16 – УС), Законом о буџетском систему ("Сл. гласник РС", бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-исправка, 108/13, 142/14, 68/15 – др.закон и 103/15) и Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава ("Сл. гласник РС", бр. 113/13, 21/14, 66/14, 118/14, 22/15 и 59/15).

Мада је Програмом планирано и ангажовање три лица по Уговору о привременим и повременим пословима, ову активност нисмо спровели у извештајном периоду.

Друштво је у извештајном периоду конкурисало за средства од Националне службе за запошљавање на име јавних радова. Ова средства се односе на накнаде лицима за обављен посао по Уговору о привременим и повременим пословима, на трошкове организовања и спровођења конкретних активности. Лица би чистила подручје, уређивала пешачке и бициклистичке стазе, радила на улазним рампама, радила на наплати улазница у Специјални резерват природе „Увац“ и у пећинске објекте, и сличне послове.

Резерват Увац д.о.о. има укупно четрнаест запослених лица: четири лица запослена у управи/администрацији (директор, руководиоца чуварске службе/управник рибарског подручја, саветник за нормативно – правне послове, књиговођа), шест чувара заштићеног подручја, два рибочувара, једног помоћног радника и једаног секретара Друштва.

Чуварско-надзорну службу и послове из ове области обавља осам лица, запослених у сталном радном односу. Поред тога, чуварски надзор се организује и уз помоћ волонтера.

Опремљеност чуварске службе материјално техничким средствима је на оскудном нивоу. Потребно је набавити униформе за новозапослена лица. Због дотрајалости, део опреме ће бити "обновљен", тј. замењен новом.

Чувари на располагању имају шест теренских и два путничка возила, као и чамце са ванбродским моторима. Сва возила и пловила су регистрована, вршимо редовно амортизацију материјално-техничких средстава.

Због дотрајалости два возила (фијат панде) које су набављене као половни аутомобили, планира се њихова замена и набавка једног новог теренског аута.

Раније набављене и постављене камере са соларним плочама и акумулаторима за снимање мрестилишта и гнезда белоглавог супа у многоне помажу чуварској служби која својим редовним и квалификованим радом обезбеђује поштовање прописаних режима заштите као и очување повереног подручја.

Током извештајног периода Резерват Увац д.о.о су контролисали Републички инспектор за рибарство, Републички инспектор за заштиту животне средине, представници сектора за ванредне ситуације. Сви поменути инспектори су констатовали да нема неправилности у раду чуварске службе Резерват Увац д.о.о..

Током извештајног периода у хотелу Панорама у Новој Вароши организован је скуп под покровитељством начелника републичке грађевинске инспекције. Скупу су присуствовали представници заштићених подручја из југозападне Србије, општински грађевински инспектори, представници урбанистичких служби локалних самоуправа. Овај скуп је организован са циљем да се сви учесници скупа упознају са одредбама Закона о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014 и 83/2018), као и начинима превентивног и правовременог деловања на терену.

Чувари, помоћни радници, волонтери Резерват Увац д.о.о. су током извештајног периода, чистили приобља Увачког, Златарског и Радоињског језера, све притоке, непосредну околину и прилазне путеве. Током зимског периода, услед великих падавина, притоке наносе велике количине разноразног отпада - пластичних кеса, пластичних флаша, лименки, осталог отпада... Резерват Увац д.о.о сваке године чисти цело подручје Специјалног резервата природе "Увац", а исти се простире на близу 8000 ха, као и непосредну околину и прилазне путеве. Проблем са отпадом је очигледан и присутан годинама док се системски не реши. Неопходно је стално радити на едукацији становништа, посебно ученика основних и средњих школа, када је заштита и очување природе у питању.

У оквиру задатка обележавање заштићеног подручја, радило се на одржавању статусних табли и граничних ознака Специјалног резервата природе "Увац", као и Рибарског подручја Специјалног резервата природе "Увац". Сprovedена је активност одржавања једног броја статусних табли и обновљене су оштећене граничне ознаке специјалног резервата природе и рибарског подручја .

Приказивање вредности резервата као и промоција, спроводи се кроз медијска приказивања (дневне новине, часописи, магацини, радио, телевизија). Резултати рада на очувању и унапређењу стања заштићеног подручја, његовог коришћења, као и проблеми који прате заштиту Заштићеног подручја спроводе се на званичном сајту друштва.

Резерват Увац д.о.о. је у фебруару 2019. године посетио Сајам туризма у Београду. На великом промотивном штанду Туристичке регије "Западна Србија", промовисане су вредности и лепоте Специјалног резервата природе "Увац".

Кључни послови у области управљања посетиоцима реализовани су кроз разговоре на састанцима у ресорном Министарству и Заводу за заштиту природе Србије. Наиме, дошло се до решења тако што су тражени услови од Завода за заштиту природе Србије, који ће дефинисати начин посете и обилска СРП „Увац“.

Током извештајног периода, свакодневно су обављани послови заштите белоглавог супа и осталих врста лешинара тј. прихрана белоглавог супа и црног лешинара. Изношењем хране на хранилиште Манастирина и обезбеђивање довољне количине хране је основни задатак чуварске службе. Тренутно немамо проблема са обезбеђивањем потребне количине хране за рад хранилишта.

Ветеринарска установа „Напредак“ из Ћуприје је вршила преузимање остатака лешева са хранилишта Манастирина.

И на хранилиште за медведе се редовно износи храна. Исхрана медведа се у већој мери састоји од хране биљног порекла (кукуруз, жито, јабуке, крушке...), а у мањој мери од хране животињског порекла, односно меса. Храну животињског порекла, односно месо, „имамо“ обезбеђену (угинула стока, превасходно са подручја Златиборског округа, кланични отпад).

Чуварска служба резервата свакодневним присуством на терену, прати и контролише популацију белоглавог супа која је настајена на овом подручју.

Током марта месеца пронађен је један белоглави суп у критичном стању, по дојави мештана. Обавештена је чуварска служба и одмах су преузели све потребне мере како би се белоглави суп вратио у првобитно стање. Истог дана је транспортован у Чачак у Специјалистичку ветеринарску ординацију Др. Шојић. Белоглави суп је угинуо исте ноћи. Симптоми угинућа кажују да је реч о тровању. Извршена је токсиколошка анализа преко Факултета ветеринарске медицине у Београду.

Почетком 2019. године извршен је први мониторинг гнезда и младунаца белоглавог супа. Ову активност смо реализовали тако што смо организовали појачан чуварски надзор у време гнежђења. Сам мониторинг гнезда, чуварска служба је извршила самострално. Према њиховом извештавању, а због чињенице да су језера прекривена ледом и да је онемогућена пловидба, извршен је преглед једне трећине гнезда и евидентирано је да су јаја снела 63 пара. Ово није коначан број парова који ће снети јаја. Услед великог мрза и снежних падавина током јануара и фебруара месеца, чувари су констатовали и чињеницу да су празна гнезда која су изложена утицају северног и северозападног ветра и да су иста прекривена снегом.

1. БИЛАНС УСПЕХА

Друштво се већим делом финансира из средстава ресерног Министарства. За 2019. годину Програмом пословања, Друштво је планирало средства у износу од 13.130.000,00 динара.

Програм је усвојен Решењем Владе 05 Број: 023-2218/2019-1 од 6. марта 2019. године. Уговор о суфинансирању са надлежним министарством број 401-00-297/19-04 закључен је 22. марта 2019. године. Уговорена средства у износу од 6.400.000,00 динара пренета су 29. марта 2019. године.

Осим средстава из Буџета, други значајан извор прихода чине накнаде за коришћење заштићеног природног добра. Ове накнаде плаћају предузећа, привредна друштва и друга правна лица, предузетници и грађани, који користе погодности подручја СРП Увац или својом делатношћу, односно радњама, наносе штету природним вредностима заштићеног подручја.

Почетком године ступио је на снагу Закон о накнадама за коришћење јавних добара. Закон предвиђа наплату накнада квартално, и то испостављањем решења обвезницима плаћања накнаде. Резерват Увац д.о.о. тачније, служба рачуноводства је упутила допис Министарству финансија (сектор за фискални систем) ради давања мишљења у вези третирања ове врсте промета.

Друштво још приходује од продаје дозвола за рекреативни риболов, од продаје улазница у Резерват, од продаје улазница у Ледену пећину, од превоза туриста чамцима. Приходи које Друштво остварује обављањем наведених делатности варирају, сходно општој економској ситуацији и захтевима тржишта, као и од климатских прилика. Приходи који нису предвидиви су донације и средства од "одштетног" ценовника за прекршиоце у рибарству.

Расходи Друштва у 2019. години, се односе углавном на трошкове зарада запослених, као и њиховог осигурања, накнада члановима Скупштине и осталих личних трошкова запослених, трошкове горива за возила и пловила. Други значајнији трошкови су везани за обављање свакодневних активности (трошкови резервних делова тј. амортизације, регистрације, осигурања основних средстава, набавке алата за рад).

Пословање Друштва изискује трошкове закупа простора, затим трошкове грејања, комуналних и осталих услуга, режијског материјала. Трошкови рекламе и пропаганде, репрезентације.

Увидом у табелу Биланса успеха, приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту су знатно нижи у односу на планиране, јер се накнаде за коришћење заштићеног подручја сада обрачунавају квартално издавањем решења. Лоше време је узок кашњења сезоне риболова. Продаја дозвола за риболов за извештајни период је у мањем обиму од планираног па су и ови приходи нижи од планираних.

Обзиром да је Уговор о суфинансирању потписан крајем извештајног периода, то остварени приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл., нису реализовани као што је планирано Програмом.

Други пословни приходи су непредвидиви а односе се на накнаде по различитим основама за коришћење СРП Увац. Конкретно, ови приходи се односе на закуп покретних и непокретних средстава.

Реализовани расходи су нижи од планираних, тачније, на позицијама трошкова материјала, трошкова горива и енергије, трошкова производних услуга као и нематеријалних трошкова. Разлог је рационализација трошкова, што се и одразило на смањење расхода по основу обављања сопствене делатности.

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи су нешто нижи од планираних јер нисмо реализовали запошљавање лица које смо планирали Програмом.

На позицији трошкова дугорочних резервисања планирана су резервисања за трошкове у гарантном року. У 2019. години није било таквих трошкова.

Разлика реализованих прихода и расхода показује пословни губитак који је знатно виши од планираног. Друштво је остварило губитак из пословања у износу од 3.610.666,38 динара, што је више од планираног. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица се односе на накнаде за коришћење заштићеног природног добра. Овим добитком из финансирања Друштво на крају извештајног периода остварује нето губитак у износу 564.603,51 динара, што је ниже од планираног.

2. БИЛАНС СТАЊА

Увидом у табелу Биланса стања, износ на позицији потраживања по основу продаје су знатно виша од планираних. Разлог томе су ненаплаћене накнаде за коришћење заштићеног подручја.

Највећи део ненаплаћених потраживања су редовни обвезници накнада који сада накнаде плаћају тромесечно.

Резерват Увац д.о.о. редовно измирује своје обавезе према привредним субјектима у складу са Законом о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („СЛ. Гласник РС“, број 119/12). Неизмирена дуговања (добављачи у земљи) се односе на рачуне који су доспели на крају извештајног периода.

Средства на позицији готовински еквиваленти и готовина су виша од планираних из разлога што су субвенционисана средства доспела на самом крају извештајног периода. Краткорочне обавезе се односе на уобичајене обавезе за исплату зарада запосленима, накнаде члановима Скупштине. Затим, плаћања обавеза за накнаде за коришћење рибарског подручја.

3. ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

Израдом редовног годишњег финансијског извештаја за 2018. годину, Друштво је по својој статистичкој "величини" разврстано у мало предузеће. Не располаже токовима готовог новца, стога је табела извештаја о новчаним токовима празна.

4. ТРОШКОВИ ЗАПОСЛЕНИХ

Закључком Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава 51 Број:112-12244/2018 од 25. децембра 2018. године, Друштво је добило сагласност за пријем у радни однос на неодређено време укупно три лица (два чувара природе и један рибочувар). Лица су ангажована од 15. марта 2019. године а у складу са Законом о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору ("Сл. гласник РС", бр. 68/15 и 81/16 – УС), Законом о буџетском систему ("Сл. гласник РС", бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-исправка, 108/13, 142/14, 68/15 –др.закон и 103/15) и Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава ("Сл. гласник РС", бр. 113/13, 21/14, 66/14, 118/14, 22/15 и 59/15).

Зараде запослених се обрачунавају поштујући Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава. („Службени гласник РС“, број 116/14).

Основица за обрачун и исплату плата умањена је за 5%. Разлика између укупног износа плата обрачунатих применом основице која није умањена у смислу члана 5. став 1. овог закона са урачунатим доприносима који се исплаћују на терет послодавца и укупног износа плата обрачунатих применом умањене основице у смислу овог закона са урачунатим доприносима који се исплаћују на терет послодавца, уплаћује се на рачун прописан за уплату јавних прихода Републике Србије.

Увидом у коначни обрачун, укупна маса за зараде запослених није већа од износа утврђеног Законом о максималној заради у јавном сектору, а у складу са Законом о јавним предузећима („Службени гласник РС“, број 15/2016) и са чланом 5. Уредбе о начину и контроли обрачуна зарада у јавним предузећима („Службени гласник РС“, број 27/14).

У табели трошкова запослених, маса нето и бруто зарада запослених је нижа од планираних. Разлог томе је што су три лица запослена на самом завршетку извештајног периода и што се зарада запосленим обрачунава по цени рада од 159,40 динара БРУТО а план је рађен на бази усвојене минималне цене рада у износу од 155,30 динара НЕТО по радном часу.

Лица по Уговору о делу и по Уговору о привременим и повременим пословима нису ангажована у извештајном периоду као што је планирано Програмом.

5. ДИНАМИКА ЗАПОСЛЕНИХ

Број запослених у Друштву на дан 31.03.2019. године је четрнаест. Сви запослени су у радном односу на неодређено време.

6. КРЕТАЊЕ ЦЕНА ПРОИЗВОДА И УСЛУГА

У табели Кретање цена могу се видети сви износи цена производа и услуга, као и износи дела накнада прописаних Одлуком о накнадама за коришћење заштићеног подручја Специјалног резервата природе “Увац“ („Службени гласник РС“, број 20/19).

Цену дозвола за рекреативни риболов одређује Министарство заштите животне средине.

Део цена за пружање услуга одређује Друштво а на основу Одлуке директора.

Цене накнада су одређене на основу Одлуке о накнадама за коришћење заштићеног подручја Специјалног резервата природе “Увац“.

Резерват Увац д.о.о. је евидентиран у систем ПДВ-а као тромесечни обвезник. Већи део прихода чине накнаде за коришћење заштићеног подручја а које се третирају као таксе и не подлежу опорезивању. Тражили смо мишљење Министарства финансија (сектор за фискални систем) у вези третирања ове врсте промета.

7. СУБВЕНЦИЈЕ И ОСТАЛИ ПРИХОДИ ИЗ БУЏЕТА

Средства за субвенционисање су утврђена Законом о буџету Републике Србије за 2019. годину на Разделу 25- Министарства заштите животне средине, Глава 25.0, Програм 0405 -заштита природе и климатске промене, Функција 560- заштита животне средине

некласификована на другом месту, Програмска активност 0002- Подстицаји за програме управљања заштићеним природним добрима од националног интереса, Економска класификација 451- Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама у укупном износу од 230.000.000,00 динара.

За 2019. годину, Резерват Увац д.о.о. је Програмом планирао средстава за субвенције у износу од 13.130.000,00 динара.

Уговор о суфинансирању Бр.401-00-297/19-04 потписан је са надлежним министарством 22. марта 2019. године. Одобрена средства у износу од 6.400.000,00 динара пренета су на самом крају извештајног периода.

8. СРЕДСТВА ЗА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Позиције у табели Средства за посебне намене су у оквиру планираних Програмом пословања.

9. ИЗВЕШТАЈ О ИНВЕСТИЦИЈАМА

Програмом Пословања за 2019. годину нису планирана инвестициона улагања, стога је табела Извештај о инвестицијама празна.

III ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА И НАПОМЕНЕ

Током извештајног периода Резерват Увац д.о.о., тј. сви запослени у Друштву, су добро и одговорно обављали свој посао. Своје послове и задатке на заштити и унапређењу свеукупног стања на заштићеном подручју Специјалног резервата природе "Увац", обављали су у складу са законима и подзаконским актима која третирају ову област.

Чуварска служба резервата је сваког дана била присутна на терену. Пратила је и контролисала активности на заштићеном подручју тј. да ли се обављају у складу са законима и другим важећим актима. Спречавала активности које би угрожавале биљни и животињски свет, као и угрожавање и нарушавање других чиниоца животне средине. Контролисала риболов у складу са Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда.

Запослени у Резерват Увац д.о.о. су се трудили и залагали да испуне све циљеве заштите, очувања, унапређења и одрживог коришћења заштићеног подручја СРП "Увац", а који су као такви дефинисани и предвиђени Програмом пословања за 2019. годину. Постигнути су добри резултати на пољу очувања и даљег снажења популације белоглавог супа, али и других врста птица и других животиња. Обезбеђен мир и сигурност, одличан рад хранилишта "Манастирина" су условили да се на подручје резервата врати црни лешинар ("суп старешина" - *Aegypius monachus*). Ово је чињеница од великог значаја, како за сам СРП "Увац", тако и за орнитологију овог дела Европе уопште.

Проблеми у раду управљача су: отпадне воде из Сјенице, Кокиног Брода и Радоиње, посебно из Сјенице јер се ради о највећем насељу на притокама увачких језера, односно рибарског подручја СРП "Увац", бесправна градња, као и релативно "новији" проблем, а то је све чешћа појава сушења шума, превасходно због појаве шумске штеточине – поткорњака.

Резерват Увац д.о.о. се труди да реализује текуће, настави започете и започне нове активности.

Резерват Увац д.о.о. је чинио и чини све што је у његовој снази и моћи да очува и спречи загађење животне средине, односно свих чинилаца исте, пре свега воде.

Резерват Увац д.о.о.

Миљка Дучић, В.Д. директора